

מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית

מרצה: ד"ר אפרי בר נדב - barnadav@research.haifa.ac.il

שעות ההוראה: יום ד' 12:15-13:45

שעת קבלה: בתיאום מראש, יום ג', 10:15-11:45, חדר 6030, בניין רבין.

סוג הקורס: שיעור.

דירוג: ב.א.

דרישות קדם: אין.

יעדי ההוראה:

מטרת הקורס להקנות היכרות עם תחום הפסיכולוגיה ההתפתחותית, תוך שימת דגש על התהליך הנורמאלי של ההתפתחות, על היבטיה השונים, מינקות ועד התבגרות. יינתן דגש מרכזי על היבטים קליניים ותיאורטיים של סוגיות בהתפתחות, אישיות ופתולוגיה.

במהלך הקורס נסקור את התיאוריות ההתפתחותיות המרכזיות, ניגע בסוגיות הקשורות בהתפתחות האישיות והדינאמיקה של האישיות, ונעסוק בהתנהגויות בלתי מסתגלות. במסגרת הקורס יידונו תיאוריות שונות המתייחסות להתפתחות, כמו גם הקשרים ההדדיים הקיימים בין השפעות חברתיות וסביבתיות לבין התפתחותו הייחודית של הפרט. ההוראה תיעשה באמצעות הרצאות, סרטים, וקריאת החומר המלווה.

דרישות הקורס:

- עמידה במבחן בסיום כל סמסטר. המבחן תופס 95% מהציון הסופי.
- השתתפות ותרומה לשיעור – 5% מהציון הסופי.

נושאי הלימוד*:

1. מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית

- מושגים בסיסיים בהתפתחות.
  - הקשרים של התפתחות.
- קריאה:** סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 1 (21-46); פרק 2 (65-69).

1.א. הבסיס הקוגניטיבי של ההתפתחות

- התפתחות קוגניטיבית – התיאוריות של פיאז'ה, ויגוצקי; התיאוריה על התודעה (Theory of mind).
- קריאה:** סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 5 (201-214; 225-231); פרק 9 (391-397, 417-427); פרק 11 (509-514), פרק 13 (591-593); 600-604; 606-609; 620-627).

1.ב. התפתחות רגשית-חברתית בינקות ובילדות.

- תיאורית ההיקשרות – בולבי, איינסוורת', מייך.
  - תיאוריות מזג.
  - התפתחות רגשית-חברתית בגיל הגן ובית הספר: קבוצת השווים, התפתחות העצמי, התפתחות רגשות פרו-חברתיים (אמפתיה) ותוקפניים.
  - התפתחות חברתית ורגשית בגיל הנעורים – התפתחות העצמי, היחסים עם קבוצת השווים והמשפחה בגיל ההתבגרות.
- קריאה:** סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 6 (245-249; 256-258; 262-280); פרק 8 (349-366); פרק 10 (435-448; 462-466); פרק 12 (533-539); פרק 14 (633-651); 663-670).

2. תיאוריות מרכזיות בהתפתחות האישיות.

- גישות שונות להתפתחות, המבנה והדינאמיקה של האישיות: פרויד, אריקסון, מאהלר, וויניקוט, קוהוט.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 13.

3. פסיכופתולוגיה – הפרעות נפשיות.

- פסיכופתולוגיה – מבוא והגדרות.
- משפחות ההפרעות המרכזיות: הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, הפרעות אישיות, סכיזופרניה.

קריאה:

- Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 15.

4. טיפול פסיכולוגי.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 16.

* ייתכנו שינויים במהלך הסמסטר.